

2, litra a, uden at disse personer har underrettet den tiltalte om indkaldelsen.

Justitsministeriet er klar over, at en ubetinget adgang til at kræve genoptagelse vil give mulighed for spekulation fra den tiltaltes side. Den tiltalte kan således vælge at udeblive, og hvis udfaldet af straffesagen ikke blev som forventet, kan den tiltalte kræve genoptagelse. Dette kan enten skyldes, at den tiltalte blev dømt i videre omfang end forventet eller straffet hårdere end forventet. Efter Justitsministeriets opfattelse er det vanskeligt at vurdere, om en sådan risiko for spekulation må anses for at være et reelt problem.

Navnlig som modstykke til, at kravet om personlig forkyndelse af tilsigelsen i disse sager ophæves, kan Justitsministeriet imidlertid tilslutte sig forslaget om, at den tiltalte skal have et ubetinget krav på at få sagen genoptaget, hvis anmodningen fremsættes inden 4 uger fra dommens forkyndelse.

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret samt Politidirektøren i København har i deres høringssvar forholdt sig kritisk til forslaget om, at den tiltalte i alle tilfælde skal have et ubetinget krav på genoptagelse. Det er i den forbindelse bl.a. anført, at der i tilfælde, hvor tilsigelsen er personlig forkyndt, ikke er særlige hensyn at tage til den tiltalte, som vælger at udeblive fra domsforhandlingen. Den fri adgang til genoptagelse bør derfor højest omfatte tilfælde, hvor tilsigelsen til domsforhandlingen ikke er forkyndt personligt for tiltalte. Herudover bør anfægtelse af dommen ske ved anke til landsretten, som det er tilfældet i andre sager, hvor der i 1. instans er sket sædvanlig bevisvurdering og idømt frihedsstraf. Fri genoptagelse i de omhandlede sager indebærer reelt, at den tiltalte vil kunne opnå en realitetsprøvelse i 3 instanser, hvilket findes uhensigtsmæssigt.

Justitsministeriet er enig i, at der, når tilsigelse er forkyndt for tiltalte personlig, ikke er de samme hensyn at tage i relation til at sikre tiltalte ubetinget adgang til genoptagelse, som når personlig forkyndelse ikke har fundet sted.

Den foreslåede ordning hviler imidlertid på en samlet afvejning af ønsket om at undgå ressourcspild overfor hensynet til den tiltaltes ret til at være til stede under domsforhandlingen i alle instanser. I denne samlede afvejning indgår den fri mulighed for genoptagelse med betydelig vægt.

Med henblik på at sikre at den foreslåede lovændring får den tilsigtede virkning, vil Justitsministeriet dog – efter en gennemførelse af lovforslaget – nøje følge udviklingen i antallet af udeblivelsesdomme og genoptagelsessager. Justitsministeriet vil med henblik herpå anmode Rigsadvokaten om at udarbejde en rap-

port om udviklingen på området, således at rapporten kan foreligge, når de nye regler har været i kraft i 2 år.

Justitsministeriet kan endvidere tilslutte sig forslaget om, at retten i op til 1 år bør kunne give tilladelse til genoptagelse under helt særlige omstændigheder. En tilsvarende regel findes i retsplejelovens § 367, stk. 1, 2. pkt., om genoptagelse i civile sager.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 13.

Som nævnt foreslår Advokatrådet, Dommerforeningen og Rigsadvokaten endvidere, at hvis sagen genoptages, skal det i forbindelse med den nye domsforhandling være muligt i vidt omfang at dokumentere forklaringer afgivet til retsbogen.

Genoptagelse indebærer efter de gældende regler, at der skal ske en fornyet domsforhandling med bevisførelse mv., og der gælder ikke nogen særlig eller udvidet adgang til at dokumentere f.eks. forklaringer afgivet af vidner under den tidligere domsforhandling. Spørgsmålet om og i hvilket omfang, der kan ske oplæsning og anvendelse som bevis af tidligere afgivne forklaringer, vil derfor skulle afgøres på grundlag af retsplejelovens § 877.

Justitsministeriet kan tilslutte sig forslaget om, at den nye domsforhandling bør kunne gennemføres, uden at alle vidnerne indkaldes på ny med henblik på at afgive forklaring. Under den nye domsforhandling bør det, hvis ingen af parterne inden domsforhandlingen har anmodet om fornyet afhøring, være muligt at dokumentere forklaringer afgivet under den tidligere domsforhandling.

En sådan mulighed for at dokumentere tidligere afgivne forklaringer findes allerede i dag i retsplejelovens § 965 c, stk. 4, om bevisførelsen under ankebehandlingen af domme afsagt af byretterne.

Justitsministeriet foreslår indførelsen af en tilsvarende mulighed for at dokumentere tidligere afgivne forklaringer i forbindelse med behandlingen af sager, der genoptages i medfør af den foreslåede bestemmelse (§ 987).

Det forudsættes, at den foreslåede bestemmelse – på samme måde som retsplejelovens § 965 c, stk. 4 – vil blive administreret således, at centrale vidner vil skulle føres også under den genoptagne straffesag, idet retten ellers vil anse det for betænkeligt at domfælde den tiltalte, jf. ovenfor under pkt. 3.2.2.

Der henvises til lovforslagets § 1, nr. 14.

Advokatrådet, Dommerforeningen og Rigsadvokaten foreslår endelig, at domfældte, ved siden af adgangen til at kræve sagen genoptaget, skal kunne anke til formildelse.

Som nævnt under pkt. 3.2.2 kan en tiltalt, der dømmes som udebleven i medfør af § 847, stk. 3, nr. 4,